

KARTA KURSU

Nazwa	Psychologiczne aspekty bezpieczeństwa
Nazwa w j. ang.	Psychological aspect of security

Koordinator	dr Dariusz Hybś	Zespół dydaktyczny: dr Dariusz Hybś

Punktacja ECTS*	3

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kształcenia jest zapoznanie uczestników kursu z wiedzą obejmującą problematykę psychologicznych aspektów bezpieczeństwa. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami psychologii: psychologia, czynności, instynkt, świadomość, psychika, rezyliencja. Omówienie podstawowych korelacji psychologii z bezpieczeństwem – poczucie bezpieczeństwa, bezpieczeństwo, neurocepcja, system zaangażowania społecznego, reakcje obronne. Uświadomienie o istniejących zagrożeniach w kontekście psychologii bezpieczeństwa. Przedstawienie oceny stanu bezpieczeństwa w Polsce. Omówienie zagadnień odwołujących się do bezpieczeństwa osobistego. Scharakteryzowanie zewnętrznych i wewnętrznych czynników wpływających na poczucie bezpieczeństwa. Wyjaśnienie czynników kształtujących poczucie bezpieczeństwa. Zaznajomienie z pojęciem potrzeby i wartości w kontekście bezpieczeństwa.

Warunki wstępne

Wiedza	Student posiada podstawową wiedzę z zakresu podstaw psychologii.
Umiejętności	Student potrafi zidentyfikować występujące zagrożenia.
Kursy	Student dysponuje zasobem wiadomości z przedmiotów wprowadzających.

Efekty uczenia się:

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01, Student dysponuje zawansowaną wiedzą w zakresie bezpieczeństwa narodowego, jako nauki oraz wiedzę o jego miejscu i roli w obszarze nauk społecznych, rozumiejąc aktualne metody i narzędzia wykorzystywane w ramach procesów badawczych oraz technik pozyskiwania, analizowania i przetwarzania informacji. Posiada rozeznanie w terminologii obejmującej podstawowe pojęcia psychologii. Ma wiedzę na temat korelacji psychologii z bezpieczeństwem.	K1_W01 K1_W02
	W03, Dysponuje zasadniczą wiedzą o człowieku jako podmiocie uczestniczącym w procesie kształtowania środowiska bezpieczeństwa narodowego, w tym bezpieczeństwa zdrowotnego oraz rozumie więzi społeczne zachodzące w społeczeństwie w kontekście współczesnych zagrożeń. Potrafi scharakteryzować zagrożenia w kontekście psychologii bezpieczeństwa oraz dokonać analizy oceny stanu bezpieczeństwa w Polsce.	K1_W03
	W04, Zna uwarunkowania prawne, psychologiczne etyczne, organizacyjne, technologiczne, które wpływają na kształt struktur właściwych w sferze bezpieczeństwa narodowego. Potrafi określić czynniki kształtujące oraz mające wpływ na poczucie bezpieczeństwa.	K1_W04
	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U02, Student dysponuje możliwościami prawidłowej interpretacji porównawczej zjawisk o charakterze kulturowym, społecznym, prawnym, psychologicznym i zdrowotnym zachodzących w otoczeniu państwa w aspekcie zagrożeń i ich wpływu na funkcjonowanie instytucji właściwych w zakresie bezpieczeństwa narodowego w wymiarze globalnym i lokalnym z wykorzystaniem podstawowych pojęć z dziedziny nauk społecznych.	K1_U02
	U03, Posiada umiejętność posługiwania się zespołem norm, reguł prawnych, etycznych umożliwiających odpowiednie rozwiązywanie problemów natury psychologicznej, w wymiarze współczesnym i przyszłym, właściwego dla kierunku bezpieczeństwo narodowe.	K1_U03
	U04, Posiada umiejętność dokonywania analizy i oceny problemów z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego oraz powiązanych z nim dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów związanych m.in. aspektami prawnymi, filozoficznymi, socjologicznymi i psychologicznymi. Potrafi posługiwać się poszerzonymi ujęciami teoretycznymi z zakresu bezpieczeństwa i psychologii w celu analizowania typów osobowościowych, diagnozowania i prognozowania zachowań, szczególnie w kontekście możliwych zagrożeń.	K1_U04

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K01, Student potrafi profesjonalnie wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną i rzetelnie pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych, kulturowych, prawnych i psychologicznych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów.	K1_K01
K02, Potrafi efektywnie analizować i trafnie interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla bezpieczeństwa narodowego.	K1_K02	
K03, Umie przyswojoną wiedzę wykorzystać do działań na rzecz społeczności lokalnej, rozumiejąc globalne problemy związane z korelacją psychologii z bezpieczeństwem.	K1_K03	

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15											

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady:

- prezentacja Power Point;
- dyskusja podczas zajęć;

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Zaliczenie
W01	X							X					X
W03	X							X					X
W04	X							X					X
U02	X							X					X
U03	X							X					X
U04	X							X					X
K01	X							X					X
K02	X							X					X
K03	X							X					X

Kryteria oceny	Obecność na wykładach. Aktywność na zajęciach.
Uwagi	Indywidualny program studiów – warunki zaliczenia ustalane indywidualnie z prowadzącym zajęcia po przedstawieniu zgody na indywidualny tok studiów.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

I. Psychologia – podstawowe pojęcia   1) Psychologia 2) Procesy psychologiczne 3) Klasyfikacja czynności 4) Instynkt 5) Świadomość 6) Psychika 7) Rezyliencja II. Korelacja psychologii z bezpieczeństwem   1) Poczucie bezpieczeństwa 2) Bezpieczeństwo 3) Neurocepcja 4) System zaangażowania społecznego III. Zagrożenia   1) Reakcje obronne 2) Atak, ucieczka, zamknięcie się 3) Ocena stanu bezpieczeństwa w Polsce 4) Bezpieczeństwo osobiste IV. Czynniki wpływające na poczucie bezpieczeństwa   1) Czynniki zewnętrzne 2) Czynniki wewnętrzne 3) Poczucie poinformowania 4) Poczucie pewności, stabilizacji 5) Poczucie zatrzymania się w społeczeństwie 6) Poczucie sprawstwa V. Czynniki kształtujące poczucie bezpieczeństwa   1) Doświadczenie lęku i strachu 2) Doświadczenia dziecięce 3) Samoocena 4) Skłonność do ryzyka 5) Neurotyczność a zrównoważenie emocjonalne 6) Bierny egocentryzm VI. Psychologiczne zakresy bezpieczeństwa   1) Bezpieczeństwo jako potrzeba 2) Bezpieczeństwo jako wartość

Wykaz literatury podstawowej

- 1) Crips R. J., Turner R. N., *Psychologia społeczna*, Warszawa 2009.
- 2) Hołyst B., *Psychologia kryminalistyczna*, Warszawa 2018.
- 3) Konieczny J., Wawrzynowicz J., Mydlarska J., *Psychologia bezpieczeństwa*, Poznań 2011.
- 4) Marciniak E. M., *Psychologiczne aspekty poczucia bezpieczeństwa* [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.) *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa Wybrane zagadnienia*, Warszawa 2009.
- 5) Morgan J., *Psychologia terroryzmu*, Warszawa 2009.
- 6) Szafrąńska E., Szoldek A., *Psychologia na rzecz bezpieczeństwa publicznego*, Szczytno 2009.
- 7) Strelau J., (red.), *Psychologia – podręcznik akademicki. T. 2.*, Gdańsk 2000.
- 8) Zimbardo P., Gerrig Richard, *Psychologia i życie*, Warszawa 2008.

Wykaz literatury uzupełniającej

- 1) Berndt Ch., *Tajemnica odporności psychicznej Jak uodpornić się na stres, depresję i wypalenie zawodowe*, Kraków 2015.
- 2) Borkowski J., *Człowiek zagrożony i niebezpieczny: socjologia i psychologia zagrożeń*, Warszawa 2011.
- 3) Chelpa S., Witkowski T., *Psychologia konfliktów*, 2006.
- 4) Dupuis L., *Bezpieczeństwo osobiste ...kradzież, napad, włamanie, oszuści, parking, bankomat, dokumenty, torba, telefon, klucze, opiekunka do dzieci... Poradnik nie tylko dla kobiet*, Warszawa 2006.
- 5) Farnicka M., Liberska H., Niewiedział D., *Psychologia agresji*, Warszawa 2016.
- 6) Kuczabski M., *Psychologia zagrożeń i bezpieczeństwa*, Tom 1 i 2, Warszawa 2020.
- 7) Pervin L.A., *Psychologia osobowości*, Gdańsk 2005.
- 8) Polończyk A., *Poczucie bezpieczeństwa* [w:] O. Wasiuta, R. Klepka, R. Kopeć (red.) *Vademecum bezpieczeństwa*, Kraków 2018
- 9) Strelau J., *Psychologia: podręcznik akademicki, Tom 1 i 2*, Gdańsk 2008.
- 10) Wasilewski P., Gołębiowski A., *Podstawy psychologii zagrożeń*, Wrocław 2012
- 11) Witkowski, T. *Psychomanipulacje*, Wrocław 2000.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Audytoryum (ćwiczenia)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	-
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca indywidualna)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	-
Ogółem bilans czasu pracy		25
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3